

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Téma bakalářské práce: Základní představy o stvoření světa a člověka v biblických textech a vybraných mýtech starého Předního Východu

Jméno studenta: Kateřina Klikarová

Oponent: Jiří Beneš

Popis práce:

Bakalářská práce Kateřiny Klikarové v oboru Religionistika má 53 stran (včetně strany titulní, obsahu a prohlášení, poděkování a anotace). Obsahuje stanovené formální náležitosti: nadpis v angličtině, obsah (desetinně tříděný), úvod a závěr, bibliografie (dvoustránková a strukturovaná), anglické Conclusion a českou i anglickou anotaci se soupisem klíčových slov.

Kateřina Klikarová srovnává zprávy o stvoření z různých zdrojů s citlivým porozuměním pro záměr a jedinečnost zpráv starozákonních. Práci rozděluje na dvě statě opatřené poměrně obsáhlým Úvodem a Závěrem. V Úvodu předkládá obecnou reflexi a význam mýtu, vymezuje záběr svého zkoumání na mýty stvořitelské, formuluje své východisko (biblická zpráva o stvoření) a oblasti, jejichž mýty bude s biblickou zprávou srovnávat. Vedle toho se pokouší formulovat historické a geografické podklady pro vznik mytologických důrazů té které oblasti.

První kapitola s názvem „Stvoření světa“ je rozdělena na sedm podkapitol podle témat, která se v mýtech objevují. Po stručném popisu způsobu členění stvořitelských mýtů přechází na způsob tvoření (slovem, bojem), materiál pro tvoření, místo dalšího tvoření, resp. první stvořený objekt, popis stvoření podle Gn 1, Ž 104, Jb 38-39 a výsledek stvoření (ráj).

Druhá kapitola s názvem „Stvoření člověka“ je rozdělena na osm podkapitol také podle témat, která se v mýtech objevují. Vnímá stvoření člověka jako závěr tvoření. Popisuje význam jeho stvoření, záměr, způsob tvoření člověka v mýtech a Bibli, spojení stvořeného člověka se sférou bohů (krev), úkol člověka (panovat a pracovat) a jeho roli ve světě a stvoření.

Hodnocení práce částečně provádí sama Kateřina Klikarová v Závěru, což svědčí o schopnosti její kritické sebereflexe. Jejím záměrem bylo doložit „úzkou provázanost všech uváděných kosmogonií, danou geografickou a v průběhu dějin i politickou spřízněností celé oblasti, díky níž se jednotlivé systémy úzce prostupovaly a ovlivňovaly“. Kateřině Klikarové se tuto provázanost podařilo přehledně ukázat a současně přesvědčivě dokázat záměr, který si předsevzala, a sice svébytnost izraelské mytologie založené na odlišné koncepci od koncepci mýtů, které se v Kenaanu prolínaly.

Kateřina Klikarová pracuje diachronní metodou. Je s mytologií sledované oblasti dobře obeznámena, výstižně ji dokáže charakterizovat a přehledně svou práci rozřídit. S velkou citlivostí srovnává mytologické prvky ve Starém zákoně s představami okolními tak, že její práce má instruktivní povahu. Práce má však také jisté nedostatky, na jejichž zdůvodnění doporučuji se zaměřit při obhajobě:

- systém odkazů na literaturu není zcela přehledný. Kateřina Klikarová nepoužívá poznámkový aparát, na literaturu odkazuje vždy v závorce, ale nikoli soustavně. Např. v Úvodu je zřejmé, že v reflexi funkce mýtů cituje literaturu, ale neuvádí ji. Nebo např. na str. 17 schází prameny informací o Ašeře zcela. Odkazy na Hrušku a Eliadeho neobsahují zřetelné rozlišení, o kterou knihu jde. Doporučuji u případné diplomové práci užívat standardní poznámkový poznámeček pod statí na stránce.

- str. 34. Kateřina Klikarová tvrdí, že k oživení člověka je použito hebr. *ruach*, což však Gn 2,7 neuvádí. Je třeba to zdůvodnit. Na téže straně „Adam není jen vlastním jménem“ – Adam není ve Starém zákoně vůbec vlastním jménem, ale jménem druhovým.

Přesto považuji bakalářskou práci Kateřiny Klikarové za výtečnou (1)

Jiří Beneš

6. 8. 2008